

פעילויות נוספות לקידום מטרותיה של האקדמיה

8

בשער פרק זה:

דלת של מערת קבורה עשויה בזלת מן התקופה הרומית (המאות השנייה-השלישית לספירה) אשר נמצאה בטבריה.

הפריט הוא חלק מתצוגה ארכאולוגית שהושאלה לאקדמיה באדיבות רשות העתיקות והוא מוצב בפטיו של בית האקדמיה.

8 פעילויות נוספות לקידום מטרותיה של האקדמיה

8.1 < מרכז הקשר לחוקרים ישראלים

מרכז הקשר נועד לסייע לחוקרים ישראלים העובדים או לומדים בחו"ל ולמדענים עולים לקשור קשרים ולמצוא משרה בישראל כדי שיוכלו לחזור או לעלות ארצה ולהשתלב בקהילה המדעית הישראלית. המרכז מטפל בחוקרים

ISRAEL ACADEMY
CONTACT CENTER
מרכז הקשר
האקדמיה למדעים

מכל תחומי הדעת האקדמיים, ובכללם מדעי הרוח והחברה. בין היתר פועל המרכז להביא לפני מקבלי ההחלטות וקובעי המדיניות את צורכיהם של החוקרים ואת הקשיים שעימם הם מתמודדים.

כיום רשומים במאגר מרכז הקשר יותר מ-4,300 חוקרים וחוקרות, מרביתם חיים בחו"ל ומעוניינים לשוב לישראל. כ-75% מהרשומים במאגר הם בעלי תואר דוקטור וכ-20% הם דוקטורנטים. שליש מהחוקרים שבמאגר הם מתחומי מדעי החיים והרפואה, שליש מתחומי המדעים המדויקים ומדעי ההנדסה, ושליש – מתחומי מדעי הרוח והחברה.

לכל חוקר הרשום במרכז הקשר יש לוח מודעות אישי, ובו הוא מקבל מידע על משרות בתחומי המחקר הרלוונטיים לו. בשנה האחרונה נוספה למאגר האפשרות לבצע חיפוש בקרב הפרופילים של מחפשי המשרות שנתנו את הסכמתם לכך, כדי להקל על המוסדות המפרסמים לאתר מועמדים מתאימים. האתר גם מספק לחוקרים מידע כללי ושימושי – הסברי האוניברסיטאות על הליכי קליטת סגל חדש בהן וכן סיפורי הצלחה של חוקרים שנקלטו בארץ באקדמיה ובתעשייה.

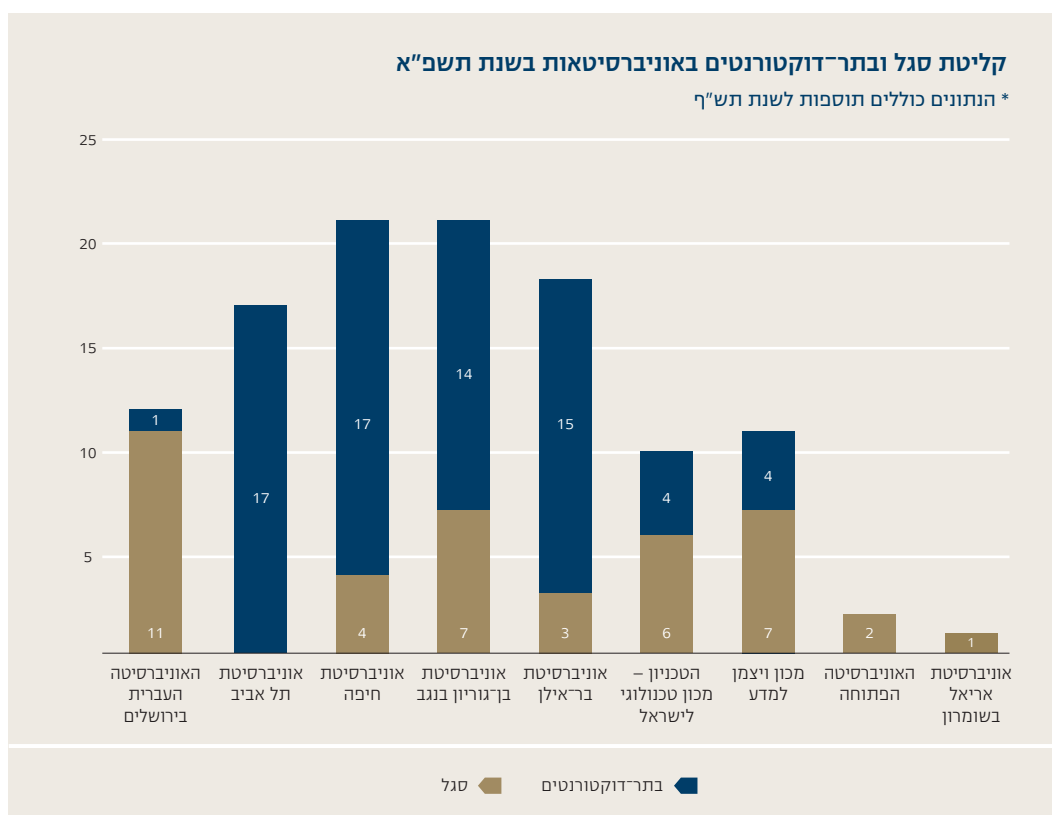
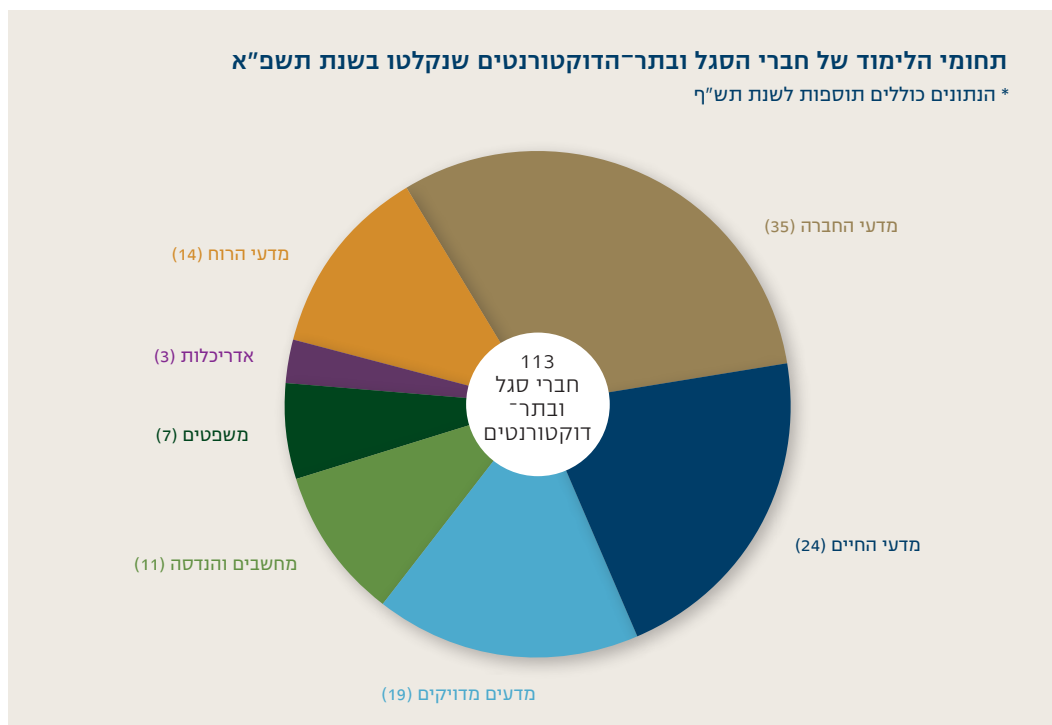
מאז הקמתו בשנת 2007 סייע מרכז הקשר ליותר מאלף חוקרים וחוקרות למצוא תעסוקה באוניברסיטאות. רבים נוספים מצאו בסיוע מרכז הקשר משרות במסגרות שונות – מכללות אקדמיות, מכוני מחקר, משרדי ממשלה ותעשייה. בשנת 2020 השתלבו באוניברסיטאות, בסיוע מרכז הקשר, 113 חוקרים וחוקרות במשרות שונות, מהם 41 כחברי סגל ו-72 כבתר-דוקטורנטים ומנהלי מעבדות – 61 נשים ו-52 גברים. במהלך השנה פרסם המרכז 369 משרות, ובהן 240 משרות באוניברסיטאות (כ-47% מהן אוישו בסיוע מרכז הקשר) והשאר במכללות ובמכוני המחקר.

הכינוס השנתי של מרכז הקשר לחוקרים ישראלים

בכל שנה בעת חופשת החורף בחו"ל חוקרים ישראלים המחפשים עבודה מגיעים ארצה כדי להתראיין למשרות בישראל. מרכז הקשר מנצל הזדמנות זו לערוך בבית האקדמיה כינוס שנתי ויריד תעסוקה כדי לאפשר לחוקרים להיפגש עם נציגי המוסדות להשכלה גבוהה, עם חברות היי-טק וביוטק ועם גופים ציבוריים המטפלים בהשבת אקדמאים. בשל מגפת הקורונה נערך הכינוס השנתי באופן מקוון בחודש דצמבר, בהשתתפות חוקרים ישראלים מכל רחבי העולם.

אמצעי נוסף ליצירת קשרים ולמציאת משרות סגל שיאפשרו את החזרה ארצה הוא הבאת חוקרים צעירים מצטיינים להצגת עבודתם בכינוסים מדעיים גדולים בישראל. השנה בשל מגפת הקורונה לא התקיימו כינוסים מסוג זה.

8.2 < היוזמה - מרכז לידע ולמחקר בחינוך

היוזמה עוסקת בנושאי חינוך שעל סדר יומם של מקבלי החלטות ומקדמת שימוש שיטתי בידע מחקרי עדכני ומבוקר בתהליכי מדיניות, פיתוח והטמעה. היוזמה פועלת מתוקף הסכם שיתוף פעולה בין משרד החינוך לאקדמיה הלאומית הישראלית למדעים ולקרן יד הנדיב.

השנה סיימה את תפקידה כמנהלת היוזמה ד"ר תמי חלמיש־אייזנמן, אשר כיהנה בתפקיד משנת 2017, וממלאת את מקומה רננה פרנצ'בסקי אמיר.

היוזמה – מרכז לידע ולמחקר בחינוך פועלת באמצעות שלושה ערוצי פעילות עיקריים שמשותפים בהם חוקרים, מקבלי החלטות ואנשי שדה: ועדות מומחים (קונסנסוס), קבוצות עבודה ועיבוד ידע מחקרי והנגשתו.

ועדות מומחים (קונסנסוס)

ועדות המומחים עוסקות בסוגיות מהותיות המעסיקות את מערכת החינוך דרך קבע. אלו סוגיות שמעורבים בהן גופים רבים הפועלים לעיתים בכיוונים מנוגדים. כל ועדה מורכבת מכעשרה חוקרים ממגוון דיסציפלינות ותפקידים, העוסקים בהיבטים שונים של הנושא הנבחר – כל אחד בתחומו. ועדות המומחים פועלות בשיתוף עם הגופים המזמינים במשרד החינוך אך מקפידות על האוטונומיה שלהן ועל החופש האקדמי שלהן. פעילות הוועדות כוללת בחינה של ידע מחקרי עדכני ומבוקר בתחום, מפגשים עם אנשי מחקר, מדיניות ושדה הפועלים בזירה, ואירועי למידה מגוונים. לאחר כשלושים חודשי עבודה הוועדות מגישות דוח המציג תמונת מצב מורכבת ועדכנית של הנושא, מסקנות והמלצות יישומיות.

השנה סיימה את עבודתה

ועדת מומחים בנושא טיפוח למידה רגשית־חברתית במערכת החינוך

בראשות פרופ' רמי בנבנישתי

טיפוח למידה רגשית־חברתית (Social Emotional Learning – SEL) נחשב כיום נדבך חשוב ומהותי בתהליכי חינוך ולמידה. בבסיס תפיסה זו מצויה ההכרה בצורך להרחיב את יעדי החינוך ולכלול בהם מרכיבים רבים ומגוונים, ובהם ידע, מיומנויות בתחומי חיים שונים, כישורים רגשיים וחברתיים, תפיסות עצמי חיוביות, מוטיבציה וכן ערכים ועמדות.

טיפוח למידה רגשית־חברתית במערכת החינוך – סיכום עבודתה של ועדת המומחים, תמונת מצב והמלצות

בדומה למגמות בעולם, גם בישראל נעשים מהלכים לבחינה ולקידום של למידה רגשית־חברתית במערכת החינוך. כחלק ממהלכים אלו פנה

משרד החינוך אל האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים בבקשה להקים ועדת מומחים בנושא. הדוח המסכם של הוועדה פורסם בספטמבר 2020, והוא עוסק בחשיבות הקידום של למידה רגשית-חברתית במערכת החינוך בישראל, בעקרונות המנחים ובדרכים המתאימות לטיפול ולהקניה של למידה זו ובתהליכי הטמעתה בכלל המערכת.

כיום פועלת ביוזמה

ועדת מומחים בנושא חינוך לערכים – קווים מנחים למדידה והערכה

בראשות פרופ' חנן אלכסנדר

חינוך לערכים נחשב לאחת ממטרות-העל של מערכת החינוך מאז הקמתה. עם זאת כיום מערכת המדידה וההערכה של משרד החינוך עשירה בתחומים הנוגעים להישגים לימודיים ולאקלים בית-ספרי יותר מבתחום החינוך הערכי. מצב זה עלול להטות את העשייה הבית-ספרית לכיוון מטרות שהן הישגים לימודיים במבחנים סטנדרטיים על חשבון הישגים ערכיים, מטרות הנוגדות את מדיניות המשרד. מטרת הוועדה, שהוקמה בעקבות פניית המשרד אל האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, היא לפתח קווים מנחים להערכה ומדידה בתחום החינוך לערכים מתוך הכרה ברבגוניותה של החברה הישראלית ובזכותם של הורים להתוות דרך חיים לילדיהם.

השנה קיימה הוועדה ארבעה מפגשי למידה מקוונים שהיו פתוחים לקהל המתעניינים בתחום. הוועדה סיימה את תהליך הלמידה והחלה בתהליך כתיבת הדוח המסכם, הצפוי להתפרסם בדצמבר 2021.

קבוצות עבודה

קבוצות עבודה מוקמות לשם גיבוש תוצר קונקרטי הנדרש לקביעת מדיניות או למימושה, למשל מדד, כלי הערכה או יום עיון. בדרך כלל קבוצות אלו משלבות אנשי מטה ושטח במשרד החינוך עם חוקרים המתמחים בנושא. בתהליך הנמשך 8–15 חודשים החוקרים מציגים נקודת מבט תאורטית וביסוס מחקרי התורמים לפיתוח התוצר המבוקש, ואנשי המטה והשטח מציגים את נקודת המבט היישומית ומציפים את האילוצים הקיימים. לתהליך הלמידה המשותף יש תוצר יישומי.

השנה סיימו את עבודתן שלוש קבוצות עבודה שעסקו בנושאים האלה, בהזמנת משרד החינוך:

- < פיתוח מדד לשיפור בית-ספרי
- < זיהוי יסודות משותפים לפעילויות השונות בחינוך הלא פורמלי
- < תהליכי פיתוח מקצועי לקידום הכלה (inclusion) בבתי הספר

כיום פועלת ביוזמה קבוצת עבודה בנושא טיפוח ההובלה המקצועית של מורות ומורים מצטיינים בתחומי המדעים, אשר מקבלים עליהם תפקידי פיתוח, ליווי והדרכה בתחום הדעת שלהם – מורי מאסטר.

מת"ת – מידע תומך-תכנון

פעילות זו נועדה לתת מענה לשאלות ממוקדות בסוגיות אקטואליות של מתווי מדיניות במשרד החינוך. חוקר מטעם היוזמה לומד את הנושא במשך כחמישה חודשים. התהליך מלווה בוועדה אקדמית מייעצת ובמומחים מהתחום של כל אחד מהדוחות. התוצר הוא מסמך ממוקד המציג התייחסות מחקרית לאתגר הנידון וסקירה השוואתית של פתרונות קיימים בעולם, הן ברמת המדיניות הן ברמת עקרונות הפעולה.

דוחות מת"ת

מן הנושאים שעליהם נכתבו דוחות מת"ת בשנה האחרונה: פערי מגדר בלימודי מדעים בבתי ספר; מענים בית-ספריים למניעת אובדנות בגיל הצעיר; טיפוח חשיבה ביקורתית וחשיבה יצירתית במסגרת הקניית מיומנויות במאה העשרים ואחת; קווים מנחים להסדרת מחקר בבתי ספר; פיזיקה ניסויית בתוכנית הלימודים; שגרות בטיחות וגהות במוסדות חינוך; שילוב סביבות ענן במערכות חינוך; קשרים בין עיצוב מרחבי למידה לתהליכי הוראה ולמידה; תוכניות להכשרת פרחי הוראה לעבודה בפריפריה; תשלומי הורים בבתי ספר יסודיים בעולם; הוראת מיומנויות הכתיבה וההקלדה בבתי ספר יסודיים.

במסגרת פעילות בנושא מצוינות בחינוך מתמטי פורסם דוח המציג את המאפיינים המשותפים למדינות שבהן שיעור מצטיינים גבוה במתמטיקה, והתקיים יום עיון בנושא.

פעילויות נוספות למען קידום יעדי היוזמה

חזון היוזמה הוא ביסוס תרבות של שימוש בידע מחקרי בתהליכי קבלת החלטות בחינוך. לאור חזון זה אנו פועלים כדי שידע מחקרי מעודכן ומהימן יהיה זמין הן לאנשי המטה במשרד החינוך והן לקהל רחב יותר של העוסקים והמתעניינים בחינוך (מנהלים, מורים, אנשי המגזר השלישי, הורים ועוד). התרבות קהלי היעד הנחשפים לפעילויות היוזמה ולתוצריה מגבירה את השיח המקצועי והציבורי על תחומי התוכן שהיוזמה עוסקת בהם, ובכך מחזקת את מעמדו של ידע מחקרי מבוסס ומהימן בחינוך. להגשמת החזון הזה היוזמה פועלת בדרכים שונות להנגשתו ולהפצתו של ידע מחקרי:

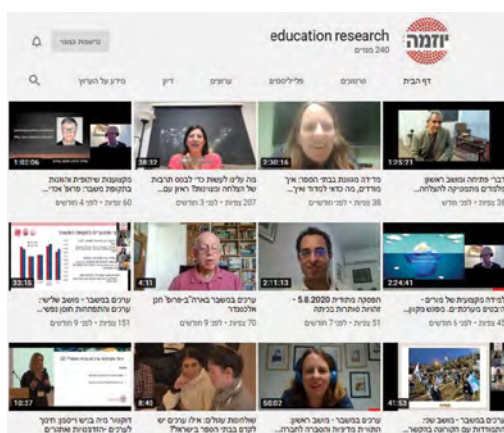
עיבוד והנגשה

המושג "עיבוד והנגשה" מתייחס להפיכת מסמך אקדמי ארוך ולעיתים רווי במילות ז'רגון לטקסט המציג את עיקרי הדברים בצורה בהירה וממוקדת. בשנה האחרונה פורסמו מסמכי עיבוד והנגשה לכל אחד מפרקי הדוחות של ועדות המומחים שהסתיימו. כמו כן הונגשו מאמרים מהעולם ששימשו חומרי רקע לימי למידה וכינוסים.

הכינוס השנתי

אחת לשנה מתקיים הכינוס השנתי של היוזמה. הכינוס התקיים השנה בחודש ינואר, והייתה שותפה לו "קהילת חינוך 2020". כבכל שנה כלל הכינוס הרצאות ודיונים בנושאי הפעילויות מהשנה האחרונה, והשנה התייחס גם להזדמנויות שמזמן משבר הקורונה לשינוי משמעותי וארוך טווח בחינוך. המושב הראשון עסק בחינוך לערכים; במושב השני הוצגו שלושה חקרי מקרה בעניין קשרים בין מדיניות למחקר ולשדה, ובמושבים המקבילים התקיימו מפגשים סביב סוגיות עכשוויות מגוונות – מרחבי למידה חדשניים, מקומו של החינוך הלא פורמלי בבתי הספר, למידה דיגיטלית במיטבה, הטמעה של למידה רגשית-חברתית ברמה העירונית, תפקיד מחנך ומחנכת הכיתה בישראל ופיתוח מקצועי של מורים במסגרת חינוך מכילה. בכינוס השתתפו כ-1,000 אנשי ונשות חינוך ממגוון גופים: משרד החינוך – מטה ושטח, ארגוני המגזר השלישי וקרנות, אקדמיה ומוסדות מחקר. תוכנית הכינוס כללה דוברים מועדות היוזמה ומחוצה להן, מהארץ ומחו"ל, ובכך היוותה הזדמנות לשיתוף בידע וללמידה הדדית.

ימי עיון, אירועי למידה וסדנאות

אירועי למידה מקוונים

בשנה החולפת קיימה היוזמה עשרה אירועי למידה, חלקם קוימו כחלק מתהליכי הלמידה של הוועדות וחלקם עסקו בדוחות שפורסמו. המפגשים התקיימו בשותפות עם מוסדות אקדמיים או עם מטה משרד החינוך. המעבר למפגשים מקוונים הוביל להגדלת קהל המשתתפים ואפשר דיון רחב יותר עם חוקרים, עם אנשי מטה ואנשי שטח ממשרד החינוך, עם ארגוני המגזר השלישי ועם קרנות פילנתרופיות. בין השאר הרצה פרופ' אנדרו הרגריביס (Prof. Andy Hargreaves) מבוסטון קולג', מומחה בין-לאומי בתחום צמיחה והתפתחות מקצועית של מורים;

המפגשים עסקו למשל בשילוב למידה רגשית-חברתית בתחומי הדעת, בחינוך להוראת זהות לאומית ודתית, במדידה מגוונת בבתי הספר, במורים כשותפים להתפתחות המקצועית של עמיתיהם ועוד.

תקשורת דיגיטלית

ליוזמה דף פייסבוק פעיל (יותר מ-4,000 עוקבים) ועשיר בתוכן. תוצרי היוזמה מופיעים כקישור באתרי תוכן חינוכיים רבים, ונכתבים עליהם כתבות ובלוגים באתרי חינוך ומגזינים אינטרנטיים כמו "שיעור חופשי" מבית הסתדרות המורים ו"הגיע זמן חינוך". כלל פרסומי היוזמה והחומרים מתוך אירועי הלמידה מופיעים באתר היוזמה במרשתת.

פרטים נוספים על פעילות היוזמה ניתן למצוא באתר <http://education.academy.ac.il>

8.3 < הקרן הלאומית למדע

בשנות השבעים החליטה ממשלת ישראל להקצות כספים למחקר הבסיסי בישראל על בסיס תחרות ועל סמך מצוינות מדעית והטילה על האקדמיה לפעול למימוש התוכנית. לשם כך הקימה האקדמיה את "הזרוע למחקר בסיסי". תקציב הזרוע החדשה שניהלה האקדמיה בא מקורות ממשלתיים באמצעות ות"ת.

הקרן הלאומית למדע
المؤسسة الإسرائيلية للعلوم
Israel Science Foundation

בשל הגידול הניכר בהיקף פעילותה של הקרן במשך השנים הוחלט על הפיכתה לעמותה עצמאית. בכ"ה באייר תשנ"ה (25 במאי 1995) הוקמה הקרן הלאומית למדע כעמותה ונרשמה כחוק אצל רשם העמותות. בכך שונה מעמדה המשפטי של הקרן, והוחל בהפעלתה כמסגרת ארגונית עצמאית אשר שואבת את סמכותה מהקהילה המדעית ופועלת לקידום המחקר המדעי הבסיסי.

על אף היותה עמותה עצמאית שומרת הקרן על זיקה חזקה לאקדמיה הלאומית הישראלית למדעים. ביטוי לכך ניתן לראות בשיתוף הפעולה בין הגופים ובכהונת נשיא האקדמיה כיו"ר מועצת הקרן. הקרן הלאומית למדע היא כיום הגוף המרכזי התומך במחקר בסיסי בישראל על סמך מצוינות מדעית בתחומי הדעת השונים ובמגוון רחב של ערוצי תמיכה.

מטרת הקרן היא להעריך הצעות למחקר בסיסי בתחומי מדעי הרוח, מדעי החברה, מדעי החיים והרפואה והמדעים המדויקים והטכנולוגיה, ולתמוך בהצעות הנבחרות באמצעות מענקי מחקר. ההצעות מוערכות ונבחרות בהליך תחרותי, על סמך מצוינות ואיכות מדעית. מרבית התוכניות נשפטות בתהליך שיפוט דואלי שכולל ועדות מקצועיות וסיקור עמיתים. כ-98% מתקציב הקרן לשנת תשפ"א הם הקצבת ות"ת; שני האחוזים הנותרים באים מתרומות ישירות, מפרסים, מקרנות מיועדות ומקרנות שונות שהאקדמיה מנהלת.

בשנת תשפ"א פועלת הקרן בתקציב כולל של קרוב ל-727 מיליון ש"ח בכל מסלולי המענקים, ובהם אלה:

- < **תוכניות הליבה:** תוכניות הממוננות מדי שנה מתקציב הליבה, פתוחות להגשה לכל תחומי הדעת ואינן ממוקדות בנושא מסוים.
- < **תוכניות ייעודיות:** תוכניות הממוננות מתקציב תוספתי, מיועדות לקהל חוקרים מסוים או לנושא מסוים, ובדרך כלל מוגבלות בזמן.

במסגרת תוכניות הליבה מממנת הקרן 2,169 מענקי מחקר אישיים באוניברסיטאות ובמוסדות מחקר אחרים, 10 מוקדי מחקר ו-18 מענקי מחקר בתוכנית ביכורה. כמו כן תומכת הקרן במסגרת זו ברכישת ציוד מחקרי מתקדם באוניברסיטאות, בהוצאה לאור של ספרים בתחומי מדעי הרוח וכן בקיום סדנאות מחקר בין-לאומיות.

נוסף על תוכניות ליבה אלה מפעילה הקרן גם תוכניות ייעודיות, ובהן אלה:

- < מענקי מחקר לרופאים-חוקרים בבתי החולים.
- < תוכנית למוקדי מחקר לעידוד מחקר בתחום תחליפי נפט לתחבורה.
- < תוכנית למלגות השתלמות בתר-דוקטורט במדעי החברה.
- < תוכנית למרכזי מצוינות ללמידה משמעותית.
- < תוכנית מרכזי המצוינות I-CORE – פרי יוזמת הות"ת וממשלת ישראל – משלבת חיזוק של מצוינות מחקרית עם הקמת תשתיות מחקר חיוניות ועם קליטת מדענים חדשים במוסדות להשכלה גבוהה בישראל. התקציב הכולל לתוכנית הוא 1.35 מיליארד ש"ח. בשני מחזורי ההגשה אושרו 16 מרכזי מצוינות.
- < תוכנית ברפואה ממוקדת אישית.
- < תוכנית למחקרים בתחום מדע וטכנולוגיה קוונטיים.
- < תוכנית בזק לתמיכה בבלימת נגיף הקורונה.
- < תוכנית למרכזי מצוינות למחקרים בתחום סוכרת מסוג 1.
- < תוכנית מדעי הנתונים במדעי החברה – התוכנית הופעלה לראשונה במחזור זה, במסגרת התוכנית למענקי מחקר אישיים.
- < תוכנית תמיכה בתשתיות מחקר – במסגרת התוכנית למענקי מחקר אישיים.
- < תוכנית לתמיכה ברכישת ציוד לחוקרים ב"אמצע הדרך".
- < לפני כמה שנים הרחיבה הקרן את פעילותה הבין-לאומית, והיא משתפת פעולה עם קרנות מחקר שונות לקידום פעילות מדעית משותפת בין חוקרים ישראלים לבין חוקרים מחו"ל. הקרנות כוללות את אלה: הקרן הלאומית למדעי הטבע בסין (National Natural Science Foundation of China – NSFC), המכון הקנדי לחקר הבריאות (Canadian Institute for Health Research – CIHR), המרכז הבין-לאומי למחקר ופיתוח בקנדה (International Development Research Center – IDRC), קרן עזריאלי (The Azrieli Foundation), הקרן הלאומית למחקר בסינגפור (National Research Foundation – NRF), האגודה היפנית לקידום המדע (Japan Society for the Promotion of Science – JSPS) ומכון ברוד (Broad Institute).
- < הקרן שותפה ב-GRC (Global Research Council), והיא פעילה בהנהגה האירופית האזורית.

פרטים נוספים על פעילות הקרן הלאומית למדע מובאים בדוח השנתי של הקרן לשנת תשפ"א ובאתר הקרן www.isf.org.il

8.4 < תל"מ - הפורום לתשתיות לאומיות למחקר ולפיתוח

הפורום הוקם ביוזמתו של פרופ' יעקב זיו, לשעבר נשיא האקדמיה, בשלהי שנת תשנ"ז (1997), ושותפים לו יו"ר ות"ת במועצה להשכלה גבוהה, המדען הראשי במשרד הכלכלה והתעשייה, מנכ"ל משרד המדע והטכנולוגיה, ראש המינהל למחקר, פיתוח אמצעי לחימה ותשתית טכנולוגית (מפא"ת) במשרד הביטחון, סגן ראש אגף התקציבים במשרד האוצר ונציג האקדמיה, המשמש יו"ר הפורום.

חבר האקדמיה פרופ' שמעון אולמן הוא יו"ר הפורום, והוא החליף את פרופ' רות ארנון, לשעבר נשיאת האקדמיה.

מטרות פורום תל"מ הן לתאם בין הגופים המרכיבים אותו בנושאי מחקר ופיתוח, לקיים התייעצויות, לאגם משאבים מתקציבי הגופים האלה ולקבוע אחריות ביצוע של אחד או יותר מגופי הפורום לקידום תשתיות מחקר ופיתוח לאומיות.

ערוצי התמיכה במחקר ופיתוח (מו"פ) ממקורות לאומיים בישראל קיימים בעיקר במסגרות אלה:

1. מחקר בסיסי איכותי המנוהל ומתקצב על יסוד עקרונות תחרותיים.
2. מו"פ מגזרי (חקלאות, תעשייה, ביטחון ועוד) המנוהל ומתקצב על יסוד צרכים וצפי של יישומים מוגדרים.

השותפים בתל"מ סבורים כי מלבד ערוצי תמיכה אלה יש צורך לתמוך מעת לעת גם בהקמת תשתיות מו"פ בתחומים שונים. לעיתים תשתיות אלה אינן נופלות בתחום אחריותו הבלעדית של אחד מגופי התמיכה במו"פ. בחינה מקצועית של ההצעות ושל הדרכים להקמת תשתיות לאומיות כאלה נעשית אפוא בפורום תל"מ. הפורום גם ממליץ על דרך האיגום התקציבי המתאימה מתוך תקציבי מרכיבי הפורום (וגופים מעוניינים אחרים) וכן על הגופים שיהיו אחראים לביצוע ולבקרה במסגרת התקציבית שנקבעה.

עם השנים החליט פורום תל"מ על איגום משאבים ועל ביצוע מיזמים מדעיים וטכנולוגיים בהיקף כולל של מאות מיליוני דולרים. אלה המיזמים העיקריים:

1. השתתפות שנתית של ישראל במתקן הסינכרוטרון האירופי (ESRF) – בהיקף כולל של 10 מיליון דולר
2. מיזם אינטרנט 2 (תקשורת רחבת פס מהדור השני) – בהיקף של 38 מיליון דולר
3. מאיץ חלקיקים במרכז למחקר גרעיני שורק (SARAF) – בהיקף של 25 מיליון דולר
4. רכישת ציוד כבד למחקרים בננוטכנולוגיה – בהיקף של 11 מיליון דולר
5. הקמת מרכז מחקר לננוטכנולוגיה בטכניון – מכון טכנולוגי לישראל – בהיקף של 78 מיליון דולר
6. הקמת מרכזי מו"פ לננוטכנולוגיה ולננו-מדע בעוד חמש אוניברסיטאות מחקר – בהיקף כולל של 142.5 מיליון דולר
7. הקמת מרכזי ציוד לשירות המו"פ הביוטכנולוגי – בעלות של 10 מיליון דולר

8. הקמת תשתית לרשת "גריד" לאומית (למינוף משאבי המחשוב) – בעלות של 2.6 מיליון דולר
 9. רכישת ציוד למו"פ בתאי גזע – בעלות של 10 מיליון דולר
 10. הקמת מאגר/בנק רקמות לאומי (מידג"ם) – בעלות של 8.9 מיליון דולר
 11. פוטוניקה מתקדמת – בעלות של 56 מיליון דולר
 12. חקר המוח – בעלות של 25 מיליון דולר
 13. הקמת מאגר גנום קליני במסגרת מיזם "פסיפס" לרפואה מותאמת אישית, בהשתתפותם של משרד הבריאות והמשרד לשוויון חברתי – בעלות של 69 מיליון דולר
 14. מדע וטכנולוגיה קוונטית – בעלות של 1,250 מיליון ש"ח
- ועדת בדיקה בראשותה של ד"ר ארנה ברי הגישה את המלצותיה, והמיזם אושר בפורום תל"מ ויושם במהלך החומש הקרוב. השנה החלו השותפים בהתארגנות להפעלת התוכנית ונבחר מנהל לתוכנית.

במהלך השנים האחרונות הוקמו שתי ועדות בדיקה מקצועיות: הוועדה הראשונה, ועדת בדיקה מקצועית בראשות פרופ' תא"ל (מיל') חיים אשד, נועדה לבדוק את הצורך בהקמת תשתית ללוויינות זעירה (small satellites), את כדאיות הקמתה ואת האפשרות לכך. הוועדה הגישה את מסקנותיה, והנושא אושר עקרונית וצפוי להתחיל לפעול כבר בשנת 2021. הוועדה השנייה, בראשותה של ד"ר ארנה ברי, בדקה את הצורך בהקמת תשתית לבינה מלאכותית ולמדעי הנתונים, את כדאיות הקמתה ואת היתכנותה. הוועדה הגישה את המלצותיה לפורום, וזה אישר את הדוח ואת התוכנית המוצעת. במהלך השנה נעשו מאמצים לקדם את האישור התקציבי ליישום מלא של המלצות הוועדה.

פורום תל"מ הקים ועדה נוספת בעקבות יוזמת רשות החדשנות, בראשותה של פרופ' רבקה כרמי, לקידום נושא הביור-קונורג'נס (Bio-Convergence) – נושא שהוא שילוב בין-תחומי המקיים חיבור סינרגטי בין מדעי החיים והביולוגיה ובין מדעי ההנדסה. הוועדה תבדוק את האפשרות להקים בישראל תשתית למו"פ שתמוך בפיתוחו ובקידומו של מחקר רב-תחומי אקדמי בסיסי, טכנולוגי-יישומי, רפואי ותעשייתי בתחום הביור-קונורג'נס כמנוע חדשנות טכנולוגי וכלכלי, לרבות פיתוח ידע ויכולות מו"פ וייצור להקמת חברות משמעותיות בישראל שיעסיקו כוח אדם איכותי ושתהיינה בעלות פרויקט גבוה. נוסף על אפשרות הקמתה של תשתית כזאת תבדוק הוועדה גם את התועלת שבה.

השנה הוקדש דיון מיוחד לאתגרים שהציב משבר הקורונה בפני ראשי הארגונים שמרכיבים את פורום תל"מ.